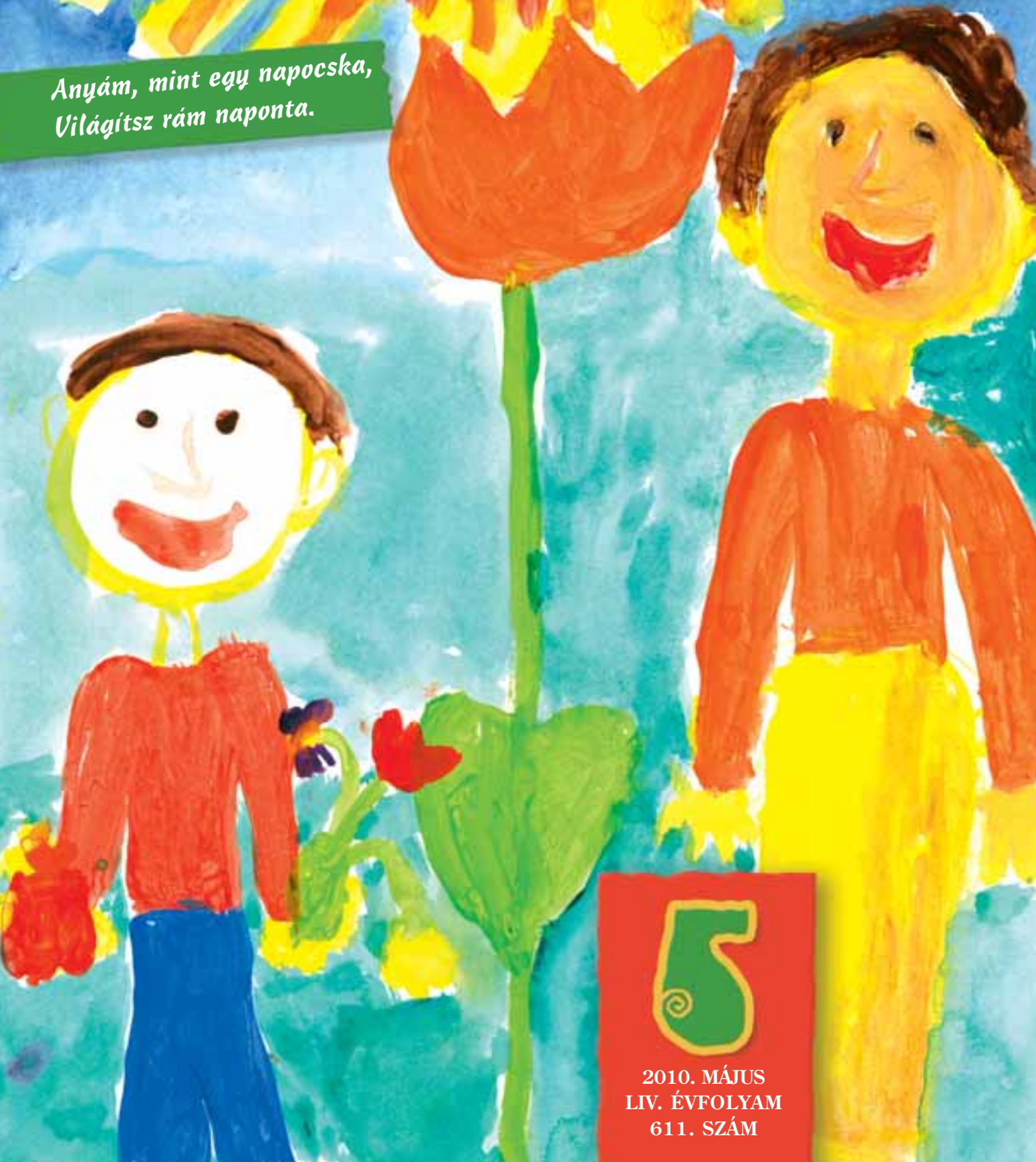

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

*Anyám, mint egy napocska,
Világíts rám naponta.*

5

2010. MÁJUS
LIV. ÉVFOLYAM
611. SZÁM

Édesanyám, mindenem

A kolozsvári Montessori Iskola
IV. osztályának Anyák napi versei:

Ígérem, ha nagy leszek,
két kezemmel óvlak meg.
Köszönöm, hogy létezel,
minden rossztól megvédel.

Édesanyám a kiskertben
a virágokat nézi,
és ragyog rá a szép napsugár,
az égből őt nézi.
Édesanyám szép virág,
szebb, mint az egész világ.

Chira Tamás

Dézsai Gergő, Bánffyhunyard

Édesanyám, édesanyám,
Honnan tudsz ilyen szépen mesélni?
Honnan tudsz ily szépen énekelni?
Köszönöm, hogy felneveltél,
Köszönöm, hogy létrehoztál,
Édesanyám, Édesanyám.

Makkai Villő

Virágot szedtem illatozó kertben,
gyöngyvirág és jácint, illatozó jázmint,
anyukámhoz befutottam,
reggel korán megpuszítottam.
Átnyújtottam ajándékom,
sírni kezdtem, nem jött ki szó a számon.
Anyukámnak nagyon tetszett,
ölelgetett, puszilgatott,
szép hangjával simogatott.

Tordai-Soós Veron

Ferencz Anna,
Gyergyószentmiklós

Anyák napja alkalmából
Verset írok neked.
Csokrot kötök virágokból,
Átadom majd neked.

Rheindt Roland

Édes jó anyám,
köszönöm a versedet,
köszönöm szereteted,
köszönöm hitedet.

Örülök, hogy vagy nekem,
soha nem hagysz hidegen,
szereteted bőséges,
fejedem a haj szépséges.

Zágoni Barna

Erdei Eszter,
Szatmárnémeti

Blatniczki Dóra,
Szatmárnémeti

Covalcic Larissa,
Kolozsvár

Nincsen olyan
szeretete másnak,
mint az én édes,
jó anyukámnak!
Hogyha beteg vagyok,
fáj a hasam,
ő mindig ezt mondja
nekem halkán:
„Ne félj, drága kicsim,
meggyógyulsz te,
gyere ide, és
ülj az ölembel!”
Nincsen olyan
szeretete másnak,
mint az én édes,
jó anyukámnak!

Sikó Boglárka

Dóczi Krisztina, Nagyvárad

A csíkszeredai Petőfi Sándor Iskola IV. B osztálya így köszöntötte az édesanyákat:

Mindig mellettem álltál. Volt, amikor szigorú voltál, de legtöbbször kedves vagy velem. Te vagy nekem a legkedvesebb. Szorgalmas vagy, ötletes és melegszívű. Köszönöm, hogy te vagy az én édesanyám!

Zakariás Adrienn

Ő adott nekem életet, és egész kicsi korom óta ő vigyázott rám. Minden nap játszik velem. Ha szomorú vagyok, felvidít. Mindig jó tanácsokat ad.

Jószívvvel segít, bármire kérem. Köszönöm neked törődésedet, és mindazt, amivel széppé teszed az életemet!

Gyulai Kinga

Édesanyám a mindenem, mindig kitart mellettem. Jó ötletei támadnak, kedves és türelmes. Nagyon szeretlek, édesanyám!

Demeter Zoltán

Ő a kincsem. Olyan szép, hogy a napra lehet nézni, de rá nem. Ha sírtam, te megvigasztaltál. Ha jó kedvem volt, velem együtt nevettem.

Nagy Helén

**Ilyés Eunika,
Szatmárnémeti**

**Ferencz Anna,
Gyergyószentmiklós**

Engedékeny vagy, de közben szigorú, kedvességed elfelejteni nem lehet. Szorgalmas vagy, mint a mókus. Azon leszek, hogy megháláljam tetteimmel mindazt, amit értem tétél!

Puskás Renáta

Édesanyám jószívű, vicces és szerető szülő. Vigasztal és melém áll. Ha valamit nem jól csináltam, kiségit, megmondja, mi a helyes. Bárcsak 1000 évig élnél!

Bakó Ibolya

Te vagy a legszebb kincsem a világon! Olyan szép vagy, mint egy gyönyörű felhő! Szemedben ragyog a jóság és a szeretet. Te tetted széppé az életem. Én is szeretettel fogok gondoskodni rólad, ha beteg leszel. Köszönöm, hogy akkor is mosolyogsz, amikor legszívesebben sírni!

Puskás Levente

Amikor el vagyok keseredve, ránézek, ő mindig erőt ad, és én nekivágok még egyszer a dolognak. Ő az, akit a legjobban szeretek. Köszönöm, hogy megállás nélkül, fáradhatatlanul gondoskodsz rólunk!

Tankó Szilárd

Te szebb vagy még a legszebb mezei virágnál is. Meleg barna szemedben jóság és szeretet lakozik. Néha szigorú vagy, de a szigorúságod mindig az én javamra szolgál. Köszönöm neked a jóságot, törődést meg munkát, kívánom, hogy nagyon sokáig élj értem!

Virág Kinga

Te mindig segítettél rajtam, ha nem tudtam valamit, megértetted velem. Te tanítottál járni, beszélni, szeretni mindenkit, és tisztelni a környezetet.

Török Tímea

Máthé Bernadett, Csíkszereda

Egy bambusznádas réten
varázs rózsát láttam.
Rád gondoltam, hát letéptem.
Kivirított a napsugár,
elindultam hozzád,
te boldog voltál,
és én vígan néztem reád, anya.

**Kerekes Anett Szabina,
Ermihályfalva**

Anyám, anyám, anyácskám,
Életet adó napocskám,
Örülök, hogy vagy nekem,
Köszönöm, hogy létezel.
Hálát adok az életért,
Minden egyes mosolyért,
A sok esti meséért
És a meleg otthonért.

Palágyi Helga, Segesvár

A kolozsvári O. Goga Iskola IV. D osztálya Kádár Erika tanító nénivel festett kartontányérokra színes gombokat varrt. Figyeljétek meg, milyen ötletes díszítéssel.

Virág, világ,
Szép virág-világ.
Tele s tele virága,
Színes, fehér, sárga.

Virág, világ,
Szép virág-világ.
Ott minden virág szép,
S minden virágra száll a méh.

Virág, világ,
Szép virág-világ.
Ott minden virágból van,
Békesség, boldogság van.

Kis Klementina, Kolozsvár

Séra Tünde és Opra Kinga tanító néni marosszentgyörgyi diákjai szív alakú üdvözlőket átlátszó öntapadóssal leragasztott, préselt virágokkal díszítették. A rózsaszívhez karton alapot vágtak, piros és zöld lapot szorosan felcsavartak, felvágta, és ragasztóba mártva a szívre ragasztották.

Édesanyámnak írok én,
Azt kívánom, boldog légy.
Napsütésben legyél boldog,
Esős napon ne légy gonosz.
Anyák napján kívánom neked,
Boldog legyen az életed.
Ne érjen bánat és bú,
Tűnjön el szívedből a szomorú.

Szűcs Rebeka, Szatmárnémeti

Köszöntelek, édesanyám,
Ezután is vigyázz reám!
Szép szavakat mondok neked,
A szebbnél is gyönyörűbbet.

Mészáros Csaba, Nagyvárad

Drága rózsá, édesanyám,
Neked párod nincsen,
Se szúrós tüskéd,
Csak virító lelked.
Anyám, mint egy napocska,
Világíts rám naponta,
Drága, drága édesanyám.

Lőrincz Evelyn, Nagyvárad

Édesanyám, úgy szeretlek,
mint a hóvirágot.
Te vagy a világ legjobb anyukája.
A szemed úgy ragyog rám,
mint égből a csillag.

Domokos Hortenzia, Szilágypánit

Sándor Boglárka, brassói olvasónk 3-3 kört vágott ki színes krepp papírból. Bevagdosta, közepüket egymásra ragasztotta, és felborzolta a szirmokat.

Az Anyák napja.
Mennyi szép! Mennyi jó!
Bolog minden ma.
Legboldogabb édesanyám,
Aki a legszebb a világon.
Őt köszöntöm az én csokrommal,
Mit a reggel hoztam a mezőről.

**Láposi Róbert József,
Ördögösfüzes**

Kovács Lídia tanító néni
marosbogáti kisdiákjai
sablonnal kivágták, papírra
ragasztották a filcvirágokat.

Doloczki Márta tanító néni osztálya a Hám János Iskolaközpontban krepp papírból sodorta-bogozta a virágokat. A váza ragasztóval bekent, grízbe hempergetett mustáros pohár vagy műanyagpalack. A mintát temperával festették rá.

**Barabás Patrícia,
Székelyszenterzsébet**

Szép ez a szó: édesanyám,
Ő mindig gondol énreám.
Ha bánkódok, ő vigasztal,
Ő becézget szép szavakkal.
Én anyám a legjobb anya,
Két szemét ő rajtam tartja.
Édesanyám, édesanyám,
Mindig csak ezt hajtogatnám.

Dobai István, Ákos

Nem találtam szavakat,
Ezért szedtem szép virágokat,
Nagy csokorba szedtem őket
teneked,
Kedves édesanyám, hogy
örülhess énnekem.

Grósz Előd, Marosvásárhely

**Bereczki Éva,
Vajdahunyad**

Hahó, hahó, itt a tavasz!
Nyílnak már a virágok,
Köszöntjük a jó anyákat
Szép tavaszi virággal.
Hóvirág és ibolya
Nyílik a szép csokorban.
Édesanyám, élj sokáig
Egészségben, boldogságban.

Chivu Annamária, Szaniszló

Édesanyám,
Én úgy szeretlek téged.
Ha rád gondolok,
Örömmel telik
Meg a szívem.
Ha téged látlak,
Felcsillan a szemem,
Gondolatomban mindig
Te leszel velem.

**Szabó Stefánia,
Balánbánya**

Szép vagy, mint a rózsza.
Piros arcod, tiszta szíved
Sugározza kedvességed.
Anya segít nekem,
Nagyon szeret engem.
Kenyeret tesz az asztalra.
Kedves nagymama,
Édesanyám anyja
Felnevelte szeretettel
Az én kedves anyámat.

Dányi Henrietta, Dólyapuszta

**Marozsán Antónia,
Halmi**

Utazunk!

Mennyire várunk minden utazást! S a végén mennyire várjuk, hogy hazatérjünk!

Mi pedig mennyire vártuk, hogy megosszátok velünk va-

lós vagy képzeletbeli utazásaitok élményét... Kevesen szánták rá magukat, de ami érkezett, az szép és izgalmas. Olvassátok, nézzétek!

Mi pedig minden pályázónak elismerő oklevelet és könyvajándékot küldünk. Legnagyobb jutalmuk mégis az, hogy munkájuk megjelenik a Napsugárban, és 14 000 olvasónk csodálja majd széles e világban.

Gelért Péter, Kőhalom ▲

Olyan szépet álmodtam
A pihe-puha ágyamban.
A felhők között szálltam,
Pillangók közt jártam.
Felmásztam a holdra,
Aludtam is rajta,
Mintha ott lettem volna,
S nem a puha ágyban.
Hirtelen felkeltem,
Ide visszajöttem,
Minden ment tovább,
Mint egy nappal korább.

Kundi Sarolta, Kolozsvár

▲ Bodrogi Balázs,
Székelyudvarhely

WEÖRES SÁNDOR

Kocsi és vonat

Megy a kocsi, fut a kocsi:
patkó-dobogás.

Megy a vonat, fut a vonat:
zúgó robogás.

Vajon hova fut a kocsi?
Három falun át!

Vajon hova fut a vonat?
Völgyön, hegyen át!

Zim, zim, megy a gép, megy a gép,
fut a sínen a kerék,
forog a kerék.

Zum, zum, nagy az út, nagy az út,
fekete az alagút,
a masina fut.

Kis Roland, Torda

▼ Chivu Veronika, Szaniszló

Verőfényes nyári délután elindultunk a Gutin hegységbe. Nagymama mindennel felcsomagolt, és útnak bocsátott minket szeretettel.

Mire felértünk, már beesteledett. Levertük a sátrunkat, és csendesen lefeküdtünk. Éjszaka láttam, hogy egy mókuska a sátram mellett alszik. Lábujjhegyen visszamentem lefeküdni. Hajnalhasadáskor a pacsirta éneke költött fel minket. A mókuskának nyoma veszett. Megreggeliztünk, még egy kicsit sütkéreztünk, majd össze-szedtük a sátorfánkat.

Lementünk a biciklikhez, és boldogan hazakerekeztünk.

Kaszta Tamás, Nagybánya

Egy téli reggelen a családommal elmentünk a városi múzeumba.

Apukám *A múlt találmányai* teremben rátalált az időgépre. Bekapcsoltuk, és én beírtam, hogy hova akarok menni: Kr. e. 3000, Nefertiti idejébe.

Nefertiti szolgálai az uralkodó elé vittek. Az időgépet Nefertiti elvitette, mert nem akarta, hogy a jövőben kibeszéljük az egyiptomiak szokásait. Egy szolga megsajnálta, és megmutatta, hol van a gép. A nővérem bepötyögötte: Kr. u. 1503, Leonardo da Vinci ideje, és máris a reneszánsz Itáliában találtuk magunkat, Leonardo da Vinci házában. A művész éppen Mona Lisát festette. Elmondtuk, hogy a jövőből jövünk, és a festményei nagyon értékesek.

Most apukám írta be: 1897. Rudolf Diesel épp a diesel-motoron dolgozott. Apukám lerohanta, meg akarta tudni, hogy jutott eszébe ez a nagyszerű ötlet. Innen is továbbálltunk.

Anyukám beírta Kr. u. 1000-et. Hát Uram, Istenem, egy csata közepében találtuk magunkat, Koppány és István egymás ellen harcolt. Üldözni kezdtek, mi meg rohantunk a géphez; kapkodtunk, anyukám kétségbe volt esve, apa rászólt, hogy fejezze már be a jajgatást, és beírtuk: 2010. Városi Múzeum. Itt Apukám kezét megfogtam, nem engedtem bemenni *A múlt találmányai* terembe, mert minden azzal kezdődött, hogy oda bement.

Martinka Andrea,
Sepsiszentgyörgy

Egyszer egy fényes követ találtam, megforgattam, és csodás Játékoszámban találtam magam. Sok-sok játék volt, kicsi, nagy, fiús, lányos.

– Segítség, segítség! – hallottam hirtelen.

Egy hal sírdogált a csokitóban.

– Én a cukorkatóhoz tartozom a társaimmal és a családommal. Henri, az óriás tett ide.

– Téged hogy hívnak? – kérdeztem.

– Lerri. Hát téged? – kérdezte.

– Beatrixnak hívnak, Beának szólítanak.

Kivettem a csokitóból, és elszaladtam vele a cukorkatóhoz. Útközben Henri közeledett felénk. Hamar elbújtunk egy bokor mögé. Elértünk a cukorkatóhoz. Lerri boldogan úszkált, nagyokat ugrándozott köszönetképpen. Hazatértem.

Mindig segíteni fogom a barátaim, és bárkit, akinek szüksége van segítségre.

Márton Beatrix,
Tordaharaszton

Borsós Réka, Torda

A világűrből jöttem én,
Így néz ki egy furcsa űrlény.
Körülöttem kilenc bolygó:
Merkur, Vénusz, Mars és Plútó.
Mikrofonom ha bekapcsolom,
Az egész világ hallja hangom.
Homlokomon a harmadik szem
Minden titkos zugba kémlel.
De hova érkeztem meg?
Ez a Traian tornaterme?

Végh Andrea Szilvia,
Dicsőszentmárton

Bartha Noémi Kinga, Torda

Stelczner Britta, Vajdahunyad ▲

Balogh Csongor, Kovászna ▲

Pető Dávid

Grubanov Emília tanító néni szabadkai tanítványai rajzolni, mesélni és persze utazni is szeretnek:

Egyik hétvégén Gucsevóra mentünk a családdal. Ott marslakók fogadtak bennünket. Elvezettek egy patakhöz, melyben aranyhalak úszkáltak. Az úrlények azt a helyet Szalamandra völgyének hívták, mert rengeteg ott a szalamandra. Felmásztunk egy hegyre. Hát láss csodát, indiánok álltak a tűz körül. Vacsorázni hívtak bennünket. Sült szalamandrát és félig égett nyulat kínáltak. Meglepően ehető volt. Hamarosan megköszöntük a vendéglátást, és visszamentünk a motelba. Nagyon jól éreztem magam Gucsevón.

Jurcsák Hajnalka

Nagyon vártam a hétvégét. A Palicsi-tóra készültünk. Apukám bűvárkodni hívott. Egy víz alatti városban találtuk magunkat, ahol nagy csigaházak voltak kagyló ágyakkal és gyöngypénzekkel. Találkoztunk beszélő bohóchallal, kardhállal, delfinnel, teknőssel. Azt mesélték, hogy a tó mélyén van egy barlang, melyben kincs van elrejtve. Úsztunk, úsztunk, s meg is találtuk a barlangot és a kincset is. Ekkor tavisellők bukkantak fel.

– Akinek birtokában van a tó tündérének kincse, soha nem távozhatsz el a tóból – mondták.

Összenéztünk apával, s úgy döntöttünk, hogy lemondunk a kincsről, és visszatérünk a szárazföldre. Mesémet azóta sem hiszi el senki, pedig tudom, hogy nem álmodtam.

Besnyi Botond

Szántó Izabella, Marosvásárhely

Varga Róbert

Családdal márciusban Gucsevóra utaztunk. A buszon nagyon meglepődtünk. Egy elefánt volt a sofőr. Az előttünk levő ülésen Vízilóné ült hat kölykével. Egész úton a horkolását és hat kölykének visongását hallgattuk. Egy csimpánz sört kortyolgatott. Kotlós Mari verset mondott, és közben tojást tojt. Mögöttük Zsiráf Zsigmond meditált. Oroszlán Szöszi azon törte a fejét, hogy milyen fiút talál majd magának a hegyen.

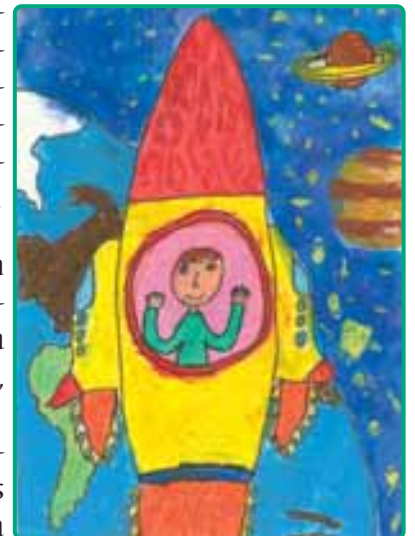
Gucsevón pikkelyes marslakók fogadtak. Este a diszkóban ott volt az összes ismert állat a buszból. Jól buliztunk. Másnap a vízilócsalád a folyóba ugrott, aztán sehogy sem tudtak kimászni. Emelőrudakkal kellett kiemelni őket.

Bencun Mia

Egy szép napon családdal kirándultunk Pacsérre. Induláskor nem is sejtettük, hogy mi vár ott ránk. Vihar tombolt, esett az eső, és előjöttek az óriásgiliszták. A boltban egy tehén volt a boltos. Kiderült, hogy a falubeliek is állatok. Meglepődve néztük a sok állatot: majmot, tigrist, zebrát, oroszlánt.

A pataknál is megfordult világ fogadott bennünket. A béka ette a gólyát, a pohár az emberből ivott, a kutya pórázon vezette a gazdit, és még nagyon sok furcsaság. Máskor is szeretnék elmenni egy ilyen furcsa faluba.

Tóth Johanna

Besnyi Botond

Egyszer volt, hol nem volt, ez a mese talán igaz sem volt. Családommal Gyulára mentünk nyaralni. Ott nagyon érdekes emberek laktak, hasonlítottak a marslakókhoz. Zöld, düledt szemük és pálcika lábuk, kezük volt. Nagyon kedvesek voltak.

Egyik kis marslakó fel is engedett az űrhajójára. Rengeteg gomb volt a vezérlőasztalnál és nagy fényesség. A gyulai várban a szobrok, amikor rájuk néztünk, megelevenedtek. A testvérem és én az udvari bolonddal játszottunk. Apukám a királlyal sakkozott, anyukám a királynéval sétált a körül a várat. Sajnáltam, hogy a meseszerű utazás rövid ideig tartott.

Golić Attila

Pap Iván

Egyszer a tánccsoporttal Szekszárdra utaztunk. Szekérrel indultunk útnak kereken harmincan. Ahogy zötyögtünk, az Óperenciás-tengerhez értünk. Az őr csak akkor volt hajlandó bennünket továbbereszteni, ha otthagyjuk a csizmánkat, mert ahová mi igyekszünk, ott mindenki mezítláb jár. Nem volt mit tenni, odaadtuk. Egy magas hegy lábánál az őrök elkobozták díszes népviseletünket. Szerintük álruhában akartunk elkövetni valami turpisságot. Szomorúan döcögött velünk tovább a szekér. Szekszárdon egy nagy dobogó volt a téren. Mikor felcsendült a mi zenénk, felmentünk a színpadra. Olyan néptáncot sem látott még a közönség, mint amit akkor a harminctagú mezítlábas, farmernadrágos szabadkai társulat lejtett. Népviselet és csizma nélkül is megnyertük a versenyt.

Varga Róbert

Molnár Andor

Mindig szerettem volna látni egy kastélyt. Becsén még most is található egy. Egyik nap oda kirándultunk a családdal.

A főbejáratnál két őr megállított. Mondtuk, hogy a király vendégei vagyunk. Beneveztem a lovagi tornára, mint Rettenetes Fekete Lovag. Két lovagot sikerült legyőznöm, a harmadik lelökött a lóról. Hogy ne szomorkodjam, a király hajókázásra hívott. Egy nagy kalózhajóval találkoztunk. A király parancsot adott a katonáinak, hogy támadják meg a kalózeket. Nyertünk. Sajnos, búcsút kellett vennünk a királytól, aki Anyának ékszert, nekünk egy zacskó aranyat adott a búcsúnál.

Papp Iván

Díjazott lettem egy rajzpályázaton, s meghívást kaptam Budapestre – az állatkertbe.

A bejáratnál Klüpsz-klopsz, a fehér póniló köszöntött. A sörénye tiszta aranyból volt. A fején aranykorona. Ő volt az állatkert királynője. Apró manócskák ajándékot nyújtottak felém. Ahogy sorra átvettem tőlük, úgy változtak át. Volt köztük kacska, hattyú, zebra, tigris, oroszlán, zsiráf és medve. Táncolva mentek előttünk. Így mutatták az utat. Mire ismét a kapuhoz értünk, eltűntek.

Siettünk, hogy elérjük a Szegedre tartó vonatot.

Pető Dávid

A szünidőben Pesten elmentünk egy múzeumba. Kékruhás macskalány kérte tőlünk a belépődíjat. Két hercegnő lépett be, de a múmiáktól annyira megijedtek, hogy kiszaladtak. A sárkányfivéreknél – mert velük is összefutottunk – a bebalzsamozott állatok tetszettek a legjobban. Egyszer csak látom, hogy két alamuszi farkaslátogató a zsebébe nyomkod valamit. Két kutyaőr rohant be, és nyakoncsípte a farkasokat. Mindenkinek el kellett hagynia a múzeumot.

Útközben a sárkányfivérrel beszélgettem.

Vukov Johanna

Pivárcsik Nikol

Malacka elutazott Kínába,
S ott kirabolt egy házat.
Angliában bilincselték,
De megszökött másnap.
Elkapták őt Ukrajnában,
De mindhiába,
Egy éjszaka lelépett,
És elment Szerbiába.
Bejárta már a világot,
Látott sok-sok szép virágot.

Járt már Szlovéniában,
No meg Horvátországban.
Jól megtanult rabolni,
Kulcsot hamisítani.
Egy lakatlan szigeten
Interjút adott nekem:
– Reszketek, emberek,
Romániába megyek!

**Chiricheş Hunor Szabolcs,
Zabola**

A földgömb egy színes labda,
Melyet az ember körbeutazta.
Előkészítette a hajót,
Hogy meghódítsa a világot.

Óceánokat fedez fel,
Melyet eddig nem ismert.
Titokzatos kis szigeteket,
Azokon élő furá embereket.

Megérkeznek egy új országba,
Barangolnak a sivatagban.
Hegyeket hódítanak meg,
A világban új csodákat néznek.

Visszatérnek utazásaikról,
Beszámolnak kalandjaikról.
Az emberek ámulva nézik őket,
Miközben a messzi távolba néznek.

**Mátyás Nimród és Kinga,
Marossárpatak**

▲ Mezei Liza Monica,
Szatmárnémeti

▲ Kedves Kriszta,
Szentegyháza

▼ Székely Dániel, Teke

Bárcsak boszorkánynak születtem volna,
és repülni megtanultam volna.
Fekete ruhában, seprűre ülve,
vígán a kék égben repülve,
boldog lettem volna.

Csegezi Noémi, Torda

**Vajda Loránd,
Marosszentgyörgy**

Sasu Simona Kinga, Torda

Egyszer, mikor unatkoztam,
Abban a nagy unalomban
Álom-manó jött hozzám,
És elrepített magához.

Pár felhőn is átrepültünk,
S aztán végre odaértünk.
Ott a csoki a folyó,
S sellők úsznak mindenhol.

A dombok nagy pogácsák,
Ne félj, nincsenek káposzták.
Vattacukor a párnád,
Ez úgy van, ahogy várnád!

Te is eljöhetsz ide,
Ha párnádon a fejed.
Álomország csudájó!
Itt minden megkapható!

Jakab Júlia, Tordaharaszton

**A nagyváradi 11-es Iskola IV. B osztálya
és Géczi Lili tanító néni tavalgy
Kolozsvárra látogatott:**

Elmegyünk Kolozsvárra
Nagy hőségben,
Bemegyünk a Napsugár
Szerkesztőségébe.
Botanikus kertben járunk,
Egy élménygazdag napot várunk!

Bajkó Edina

Elindultunk Kolozsvárra,
Erdély fővárosába.
Folyóiratok s gyermeklapok száza
Itt készül Kolozsvárba'.

Az igazság is itt született,
Mert egy nő itt adott
Mátyás királynak életet.
A barlangokat hogy hol kutatják,
Azt is itt vitatják.

Kőrösi Kristóf

Indulunk már Kolozsvárra,
Erdély legszebb városába.
Szép a táj, oly szép ott minden,
Kedves helyek várnak minket.
Ott sok szépet láthatunk,
Ide visszavágyhatunk.

Alafi Anett

**Kulcsár Petra,
Gyergyó-
szentmiklós**

Magányosan, egyedül vagy,
Igaz barát nem kerül;
Százeezernél több társad lesz
Meseországban belül.

A sok király s szép királynő
Elűzi a bajokat,
Minden hajnal pirkadatkor
Dalolnak majd nagyokat.

Jó cimborád lesz a csillag
A kéklő ég tetején,
Késő éjjel delfinekkal
Kutatsz tenger fenekén.

S ha majd szíved hazavágyik,
Meguntad a sok mesét,
Csodavilág küszöbéről
Kis időre hazatérsz.

Bakó Eszter, Jobbágytelke

**Tamás-Szóra Evelin,
Gyergyószentmiklós**

KENDEFFY ILONA

KÖVÁRY LÁSZLÓ nyomán

Elmondta a dévai **Székely Rita Júlia** és **Erős Abigél** 2009 májusában a marosvásárhelyi Országos Regemondóversenyen.

A Hátszeg völgyében, magas hegy tetején tündökölt Kolc vára, messze földön a legszebb vár. Ebben lakott a tatárjárás idején egymagában Kendeffy Ilona, itt várta nagy sóhajtozással az apját, a testvéreit, jegybéli mátkáját, akik mind a tatárok ellen harcoltak. Várta, várta, de hiába várta, mert egyszer csak hírt hoztak, hogy az apja elesett a csatában; aztán jött a másik szomorú hír: elesetek a testvérei is. De a jegybéli mátkájáról semmi hír sem jött. Nem tudta szegény Ilona, elesett-e vagy rabságba hurcolták a tatárok. Esztendő esztendőre borult, a tatárok már rég hazatakarodtak, de Kendeffy Ilona mátkájáról még mindig nem jött semmi hír.

Egy este, amint a vár erkélyén üldögélt és sóhajtozott szegény, egyszerre csak ránehezedett az álmoság, elszenderült, aztán csudálatos álmot látott. Azt álmodta, hogy előtte áll a mátkája, s mondá, amint következik:

– Szépséges szép mátkám, ha azt akarod, hogy egymáséi legyünk, annyi aranyad legyen, amennyi odáig ér, ahol én senyvedek szomorú rabságban.

– Istenem, Istenem – sóhajtott Ilona, amikor felébredt –, milyen csudálatos álom volt ez! Vajon mit jelenthet? Ha rabságban van, csak Tatárországban lehet, de kinek van annyi aranya, hogy innét Tatárországig érjen?

Egész nap az álmán tűnődött, aztán megint kiült az erkélyre, onnét

sóhajtozott kelet felé. Addig sóhajtozott, hogy elnyomta az álom, Most meg azt álmodta, hogy megjelent egy angyal, s az így szólt hozzája:

– Ne búsulj, Ilona, ne emészd magadat. Vedd elé a guzsalyadat, fonj éjjel-nappal, s annyi aranyad lesz, hogy éppen Tatárországig ér el, ahol a te mátkád rabságban sínylődik.

– Istenem, Istenem – sóhajtott Ilona, amikor felébredt –, milyen csudálatos ez az álom is! Hiszen ha száz esztendeig éjjel-nappal mindig fonok, akkor sem szerzek annyi aranyat, hogy az elérjen Tatárországig.

Ezt gondolta, de azért mégis elővette a guzsalyát, kiült az erkélyre, font éjjel, font nappal, alig volt pihenése. Szép csendesesen pergett az orsó, s ím, halljatok csudát, a fonál, amit eregetett, színarannyá változott, s ez a fonál szállott szép csendesesen kelet felé, tovább, tovább, egyenesen Tatárország felé, s egy hét sem telt belé, odaért a fonál nagy Tatárországba, a tömlöc ajtajához. Kinyílt az ajtó egyszeriben, s egy este, amikor Ilona, mint rendesen, ott ült az erkélyen és fonogatott, egyszerre csak ott állt előtte jegybéli mátkája.

SOÓ ZÖLD MARGIT rajza

Szigeti Éva tanító néni IV. B osztálya
zabolai mondakincseket gyűjtött:

ZABOLA

A Háromszéket Moldovától elválasztó Keleti-Kárpátokban hajdan rablók fosztogatták és rémítették a falu lakóit. Zabor alrabonbán és fia megelégtették a zsiványok tetteit, s egy csapat élén ellenük indultak, hogy megzabolázzák a rablókat. Ám azok merészen szembeszálltak a székelyekkel. A sziklaerődöt hősieken védő rablóvezér leánya, Zajna a csata végén párviadalra hívta a bán daliás fiát, Zabort. Az ifjú Zabor megszerette a szépséges lányt, s ott helyben megkérte a kezét. Attól kezdve a rablók nem háborgatták többé a falu népét. A falut Zaborról nevezték el Zabolának.

BASA-KÚTJA

A zabolai erdők rengetegében van egy tisztavízű, friss forrás, melyet a falusiak ma is Basa-kútjának neveznek, mert egy cseléd mindennapos feladata az volt, hogy abból a forrásból hordja az ivóvizet a gazdájának. Mivel Basa-kútja messzire található, az ötletes székely talált a közeli Hegymege berkeiben is ugyanolyan ízű, friss forrást, mint a távol eső. Titkon innen hordta naponta a vizet, amelyet Basa Tamás éppen olyan jóízűen fogyasztott, mintha az ő forrásából merítették volna.

BASA-ASZTALA

Basa Tamás egyszer a török szultánnál járt követségben. Hazafelé az embereivel együtt megpihent a zabolai havasok keleti oldalában. És mert nagyon megéheztek a hosszú úton, elővették ételüket. A közelükben volt egy nagy lapos kő, ezen fogyasztották el ebédjüket. Azóta nevezi mindenki azt a követ Basa-asztalának.

CSIPKÉS

A Csipkés az Orbai-patak mellett terül el. A nevét arról kapta, hogy itt nagyon sok csipkebokor és bozót volt hajdanában. Ma nagyon szép turisztikai központ van itt.

TATÁRHALOM

Zabola és Tamásfalva között emelkedik Tatárhalom. A néphagyomány a halom ily elnevezését így indokolja: A II. Rákóczi György ellen bejött tatárok dülva és égetve vonultak át Háromszéken. A lakosok mindenfelől a hegyekbe menekültek, s onnan nézték a lángözönt. Zabola, Páva, Kovászna s a szomszédos falvak lakói azonban menekülés helyett az önvédelmet választották. A zabolai templomkastély hat ágyúját felhúzták a dombra, az elsáncolt táborban pedig hadállást vettek fel. „Halál vagy győzelem” – ez a jelszó volt a zászlajukra írva.

Sikerült megfutamítani a tatárokat, és ezáltal megmenteni egész Felső-Háromszéket.

A dombtetőn a hősöket temették el, a domb alján az ellenség több ezer halottját.

Hát ezért nevezik ezt a dombot Tatárhalomnak.

A Tordai Jósika
Miklós Líceum IV. A
osztályának Tigris és
Csipogó csapata így
idézte fel a törökverő
hősöket:

Karton vár,
létrák, és
ilyen agyag-
figurák –
kezdődhet
az ostrom.

Dugovics Titusz megmenti a zászlót –
Józsa Boglárka rajza

Volt egyszer egy egér. Egészen kicsi egér volt, s ebben a kicsiségben hordozott egy nagy feledékenységet.

Ott trónolt benne a nagy feledékenység, s mondta, hogy: cikk-cikk. Vagy, hogy: juppíí. Ha kárörvendő volt, cikk-cikk-et, ha boldog, a jól megtalált hely miatt, akkor juppííkat mondott.

MÁTÉ ANGI

VOLT EGYSZER EGY EGÉR

A feledékenység olyan nagyon trónolt benne, hogy amiatt mindegyre elfelejtkezett erről-arról, például, hogy nyár van, olyankor, rosszkor kesztyűt húzott, hogy tél van, olyankor rosszkor szalmakalapot tett, elfelejtette, hogy szomjas, hogy már térdéig nőtt a bajsza, hogy a tej a kályhán fut, fut...

Nos, az egészen kicsi egérnek igazán csak sok galibát okozott ez a trónoló rosszság.

Mégis, a galibák galibája az volt, amikor egy szép napon a benne trónoló nagy feledékenység miatt az egér valahol felejtette, hagyta, ejtette, hullatta, zsebkendővel kihúzta, mor-

zsákkal kipallotta a szép ciradás hangját.

Jaajj, pedig volt hangjának kacskaringóira táncra keltek régen a kompótok: rezegtek a ribizlik, hersegték a szilvák, még a liszteszsák is puffokat mondott: puff-puff.

Na, most ezt a kacskaringós, szép hangját nem találta az egér semerre, pedig tűvé tette érte a világot.

Kinyitotta mindegyre kicsi fejének kicsi száját, lassan, óvatosan, abban reménykedve, hogy amikor azt mondaná: saaaajt, már ott lesz a kacskaringós hang.

De bizony, csak a nagy tátogatással maradt.

Ilyenkor szomorúan összecsukta a száját, és egy darabig nem volt kedve keresni a hangját.

Ebben a szomorúságában ért a nagy sajtylyuk elé.

A nagy sajtylyuk nézte sajtylyuk-szemével, hallgatta a szipogást sajtylyuk-fülével, és sajtylyuk-szíve összeszorult.

– Mi a bánatod, te csöpp? – fordult sárga szélű testével a szipogó-szomorúság felé, aki nem volt más, mint a kicsi egér. Az csak vonogatta a vállát, és mutatott befelé a torkába, és míg ezeket csinálta, pocsolóját sírt lábacska alá.

– Ejj, azt a gonosz feledékenységes-felejtős mindenségit – csettintett a sajtylyuk. – Bújj csak ide – tágitott magán, s már egy egész egércsalád, sőt egérovoda elfért volna benne. – Te kicsi egér, most fordulj

magad körül hármat jobbra, aztán fordulj magad körül hármat balra, tátogtass közben, meglásd, kifut belőled a nagy trónoló feledékenység.

Nem tudom, miért gondolta ezeket a nagy sajtlyuk, és mire-kire gondolt, tán a sajtzagra, lyukakban tekergő huzatra, hogy azok lesznek olyan ijesztőek, hogy a trónoló feledékenység megfutamodik.

Szag-e, huzat-e, egyremegy, futott biz' a feledékenység trónostól, mindenestől, ki, csak úgy lobo-gott hosszú palástja, papucs-bojtja utána.

– Trillárom – jött ki tátogó kicsi száján az egernek –, trilla-trilla – toldotta még hozzá bőszen-boldogan, mert ott volt a hang, ott bizony, csakhát a trónoló feledékenység nem engedte, hogy legyen.

Bizony, a kamrában ropogni kezdett a rebarbarák táncolós dereka a befőttes üvegekben, zsizsegtek a molylepkék szótt hálózásukjukban, mikor meghallották a kicsi egér hangjának kacskaringóit.

Volt öröm.

LÁSZLÓ NOÉMI

Napok

Hétfőre harmat, keddre kín,
szerdára szó, szerencse, szín,
csütörtök csönget, csíp, cseveg,
péntek pipacspír, pöfeteg,
szombat szivárvány, szél, szatyor,
vasárnap vigasság, vasorr,
Korán kifulladás, alszik Késő,
harmattal hinti újra hétfő.

SZABÓ ZELMIRA rajzai

MARKÓ BÉLA

Balázsvarázs

A balázsgömb zöldül-kékül,
Balázs varázsolni készül,
fürgén jár a balázspálca,
alkalmas a varázslásra,
ide suhint, oda suhint,
mindenhova balázsport hint,
s addig-addig bűvöl-bájol,
oroszlán lesz a cicából,
várkastély a régi házból,
Balázs mindent elvarázsol,
mivel rendkívül tevékeny,
viszont kissé feledékeny:
Hol a füzet? Hol a táska?
Hova lett a ceruzája?
Ezzel kezdjük minden reggel,
ha a nagy varázsló felkel...

A túloldalon levő skandi Benedek Elek jól ismert versének címét és két sorát rejti. Küldd el címünkre, hátha szerencséd lesz a sorsoláson!
A Rejtvénykirály

REJTVÉNY-
PÁLYÁZAT

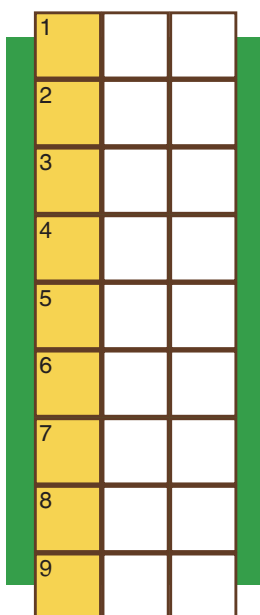
NYERTÉSEK

A MÁRCIUSI REJTVÉNY-PÁLYÁZAT megfejtése: *Egyenlőség, szabadság, testvériség.* Nyertesek: **Szilágyi Adrienn**, Sárközüjlak; **Czier Bernadett**, Tasnád; **Jankó Heléna**, Boldogfalva; **Eghet Anita**, Köröstárkány; **Péter Anikó**, Olthéviz; **Szakács Gábor**, Gyergyóalfalu..

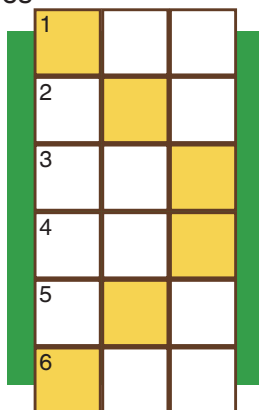
TALÁLD KI!

A marosugrai II–IV. osztályosok rejtvényei:

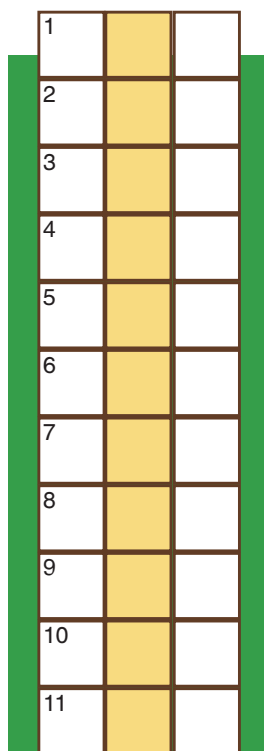
① 1. Ádám párja 2. Nóta 3. Ama ellentéte 4. Ragadozó madár 5. Becézett Amál 6. Égítést 7. Angol igen 8. Pénzbeli értéke 9. Földbe vetjük

② Ilyen az édesanyádnak szánt virágcsokor, de a Napsugár is: 1. Nem édes 2. Mondat eleme 3. Regényszerző, de fordítva 4. Tüskés állat 5. Üt 6. Nem kevés

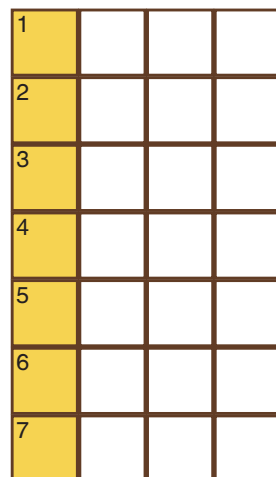

③ 1. Becézett Ágnes 2. Lóbiztató szó 3. Ebédet készít 4. Férfi blúz 5. Háromból kettő 6. Félig lyukas! 7. Tizenkét hónapi 8. Zokog 9. Betűt vető 10. Erdőt alkotnak 11. Fejben van

④ **Okos Zsuzsanna, Csíkszereda:** májusi ünnepünk.

1. Becézett apa 2. Mezei üregi állatka 3. Huszonnégy órai 4. Virágos, zöldséges is van a ház körül 5. Idős 6. Becézett Sámuel 7. Ósi, kihalt állat

ÁPRILISI MEGFEJTÉSEK

1. Húsvét 2. Jézus 3. Csokinyuszi 4. Tojásfés-tés 5. Vakáció 6. Ernő, Zoli, Tomi

– Mama, az iskolában azt mondták, hogy folyton hazudozok.

– De Peti, te még nem is jársz iskolába!

*

Petike morog magában: „Nem értem. Ha rossz vagyok, apu megver. Ha jó vagyok, anyu megméri a lázam.”

*

– Peti, ezen a héten már ötödször késel az iskolából. Tudod, hogy ez mit jelent?

– Azt, hogy ma péntek van.

*

– Gyerekek, mi a hajlékony ellentéte?

– Hajléktalan.

*

– Gyerekek, ki tudná megmondani, melyik a ló legfontosabb része.

– A bőre – jelentkezik Peti.

– Ugyan, miért pont a bőre?

– Mert az tartja össze az egész lovat.

*

– A Hold olyan nagy, hogy sok millió ember tudna rajta élni – mondja a tanár.

Peti felnevet:

– Milyen tülekedés lenne ott félhold idején!

*

Az idézet második része	E	Levegő angolul	Város a Cenk lábánál	Római 1	Arra az időpontra		Lovas Anna névjegye	V	Kenhető tejtermékbe		Majdnem róna!
									DÁLNOKI	Hűs erdő jelzője	
Becézett Gábor					Fiúnév						
Fafajta					OAŐE						
N				Gyakran arra a helyre menő Gé!							
B							BLNN A vers címe				
Sárba tapad		Eső közepe!		Az idézet első része							A
Gramm		Származó					S				
Angol igen				EGZ Facsemete kert				Boavég!			
GRÓF					Réz Elek névjegye Kilogramm			Végül vaksi! Aprókat nyelv			
Nyer a közepén!			Szándékozni Kabátféle							En! Gárdonyi Géza szülőhelye	
Mostanáig					Fenyő páros betűi Zorro jele			Juttat Német Ilona névjegye			
Rőzse lesz belőle!			ZS	S	Nagyon friss, tavaszi Szóbeli						
Méter		EKI Liter			DLIÁN Magyar autójel						
Elpusztul a fa									Relé más-salhangzó Szárnyal		
Kál!		Női becenév Kezébe juttat			Nem egyenes YALE						
Libahang			Az apjához vonzódik-e? TPA							Év vége! Középen telve!	
Nem itt				Régi súlymérték Például, röviden				PEE Magad			
Nem éjszaka							Fátyolszövet (TÜLL) Vé!				
	D										

5 Cserépkancsók. Színezd ki az egyiket, rajzolj mintát a másikra.

Agyergyóditrói Ursan Anna tanító néni gyűjtéséből:

*

– Tanító néni, odavihetem a képemet a csempéhez, hogy száradjon?

*

– Gyermek, hétfőn szabadnap lesz.
– Egész héten?

*

„Az Andorás nemzetség nem halt ki, él még ma is. Csakhogy most nem Andorás, hanem Andrassy a nevük.” – meséli a tanító néni. Óra végén egy kislány megkérdezi: „Édesapám Béla. Akkor ő I. Béla király leszármazottja?”

Amarosugrai II-IV. B osztály aranyamondásait Szakács Tünde tanító néni küldte el:

*

– Tanító néni, a könyvtárt nagy A betűvel írjuk?

*

Tanító néni: – Ki írta az *Itt van az ősz, itt van újra* című verset?

Gyerek: – Petődi Sándor.

*

– Tanító néni, nem elég, ha felírom: „Javítás”, le kell a hibás szavakat is másolni?

*

Tanító néni: – Mik élnek a pocsolyában??

Gyerek: – Bálnák.

*

Tanító néni: – Mondjátok i betűvel végződő beceneveket!

Gyerek: – Linda.

*

Tanító néni: – Hány napból áll egy hónap?

Gyerek: – 22, ha szökőév van.

⑥ Figyeld meg, mit mondanak a lányok, és találd ki, melyiküket hogy hívják, és mivel kedveskedik az anyukájának május első vasárnapján? Azt is tudnod kell, hogy az egyik egy csokor virággal, a másik egy finom csokival, a harmadik saját készítésű kézimunkával lepi meg anyut.

Zsófi nem szeret kézimunkázni

Anna és Edit jó barátnők

Edit imádja az édességet

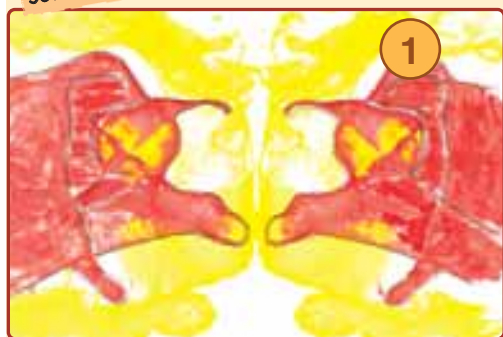

Havonta
3 DÍJAT!
sorsolunk ki!

Küldj nekem virágcsokrot! Persze nem igazít, azt inkább édesanyádnak nyújtsd át. Nekem festett, rajzolt, ragasztott, pecsételt – szóval bármilyen bokrétát postázz. A hátlapon megnézheted néhányat a tavaly kapottak közül. Tudod, hogy legjobban azoknak örvendek, amelyekből magam is tanulhatok valami új maszatoló módszert.

Maszat Művész

Februárban foltot, pacát kellett képpé alakítani. Ötletesen oldotta meg a feladatot a marosvásárhelyi Unirea Gimnázium II. B osztálya, Gödri Bea munkája (1); a szilágygyaniti IV. osztály, Bai Eszter Elza festménye (2); Hevesi Anett Cintia és Krisztián Zsolt, Mezőbaj (3).

KEDVES SZÜLŐK, NEVELŐK!

Köszönjük mindazoknak, akik személyi jövedelemadójuk 2%-ával támogatják a
NAPSUGÁR ALAPÍTVÁNYT.

Adományukat az illyefalvi gyermektáborra és sok-sok könyvajándékra költjük.

Ha ebben az évben is méltónak tartanak a támogatásra, válasszák ki a megfelelő eljárást:

● Aki adóbevallásra nem köteles, kérjük, csatolja a munkahelyéről kapott Adózási Igazolványhoz (Fișă Fiscală) a mi adatainkkal kitöltött **230. számú űrlapot**, és küldje el a helyi Pénzügyi Hivatalhoz. A 230. számú űrlap beírt adatainkkal együtt letölthető honlapunkról is: www.napsugar.ro.

● Aki adóbevallásra köteles, kérjük, töltsse ki a **230. számú űrlapot** és a **200. számú űrlap III/2-es pontját** a mi adatainkkal: Fundația Culturală Napsugár;

Cod de identificare fiscală: 7714627 Cont IBAN: RO16RNCB0106026613330001

Leadási határidő 2010. május 15. Köszönjük bizalmukat és támogatásukat

a **NAPSUGÁR** és a **Szírvány**

E lap-
szám
támogatója:

Címnap: Bálint Botond, Csíkkarcfalva

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. A szerkesztőség postacíme: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101., C.P.137. Telefon/fax: 0264/418001. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: naps.sziv@napsugar.ro Honlapszerkesztő: KOMÁROMY LÁSZLÓ; www.napsugar.ro A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622 Készült a kolozsvári TIPO OFFSET Kft. Nyomdájában. Ára 2,5 lej

Havonta
3 DÍJAT
sorsolunk ki!

Szólj, szám!

A Kőrösi Csoma
Sándor Anyanyelvi
Vetélkedő székel-
yudvarhelyi országos
döntőjébe jutott 14 csapat:

Bukarest, Ady Endre Líceum, IV.; **Dés**, 1-es Iskola, IV. D; **Dicsőszentmárton**, IV. D; **Gyergyóditró**, IV. B; **Kézdivásárhely**, Petőfi Sándor Iskola, IV. A; **Kolozsvár**, Apáczai Líceum, IV.; **Marosvásárhely**, Dacia Gimnázium, IV. E; **Nagykároly**, V. Lucaciu Iskola, IV. C; **Nagyvárad**, G. Coșbuc Iskola, IV. B; **Sepsiszentgyörgy**, Váradi József Iskola, IV. F; **Szamosardó**, IV.; **Szatmárnémeti**, Művészeti Líceum, IV. B; **Székelykeresztúr**, Petőfi Sándor Iskola IV. B; **Székelyudvarhely**, Móra Ferenc Iskola, IV. C.

30 csapat NYELVŐR-DÍJAT kap a Napsugártól:

Arad, A. Vlaicu Iskola, IV. M; **Csikszentdomokos**, Márton Áron Iskola, IV. A és B; **Gyergyóditró**, IV. SbS; **Kézdivásárhely**, Petőfi Sándor Iskola, IV. B, Molnár Józsiás Iskola, IV. B; **Kovászna**, IV. C; **Marosvásárhely**, 7-es Iskola IV. C és D, Bolyai Líceum, IV., Dacia Gimnázium, IV. D, G. Coșbuc Iskola, IV. C, Európa Gimnázium, IV. D és E, Liviu Rebreanu Iskola, IV. E és F, Tudor Vladimirescu Iskola, IV. B; **Nagyenyed**, IV. A; **Nagyvárad**, Dacia Iskola, IV. B, Juhász Gyula Iskola, IV.; **Szatmárnémeti**, Bălcescu-Petőfi Iskola IV. C; **Torda**, IV. A; **Csikfalva**, Erdőfüle, Gernyeszeg, Magyarhermány, Magyarlapád, Mezőpanit, Szalárd, Zabola csapata.

Márciusi megfejtések: 1. kokárda: nemzeti színű kitűző, mente: prémes, zsinóros, rövid felsőkabát, dolmány: testhez simuló, zsinóros zubbony, sujtás: kacskaringós zsinórdíszítés, kantár: a lószerszám fejen levő része; 2. csákó 3. Gábor Áron. **Nyertesek:** **Bodosi Dorottya**, Gyergyószentmiklós; **Tokos Áron**, Székelyudvarhely; a **balavásári** III.; a **kovásznai** III. B osztály.

LEVELEZŐ

■ Nagy örömünkre oly sok levél érkezik tőletek, hogy külön lapot indíthatnánk a híreitekből, munkáitokból. Láthatjátok, hogy a Napsugárban több oldalt is nektek szánunk, aki pedig így sem fér be, nevét vagy közös küldemény esetén az osztályt Kószabósza felsorolja a Levelező rovatban, így ni: **Marozsán Antónia**, Halmi; **Dánél Dorottya**, Márton Dorottya, Csíkszereda; **Gellérd-Székely Dóra**, Küsmöd; **Kozma Dalma**, **Balázs Boglárka**, **Kis Helén Henrietta**, Gyergyóremete; **Lázár Henrietta**; **Farkas Mónika**, **Megyesi Stefánia**, Mezőbaj; **Lukács Réka**, Fenyéd; **Révész Balázs**, Nagyvárad; **Péntek Réka**, Sárvasár; **Deák Gabriella Mónika**, Gyergyóújfalu; **Nagy-Bíró Csenge**, Bálványosváralja; **Kasza Tamás**, Nagybánya; **Márton Enikő**, **Mihály György**, Árpástó; **Antal Mária Antónia**, Gyimesbükk; **Sánta Laura**, Székelyvécke; **György Anetta**, Marosszentgyörgy; **Sándor Tamás**, Maroskeresztúr; **Kovács Mária**, Székelyudvarhely; **Fehér Alexandra**, Szentegyháza; **Tar Andor**, **Császár Ákos**, **Molnár Anita**, Gyulakuta; **Veres Emőke**, Csikszentdomokos; **Demeter Henrietta**, Nagygalambfalva; **Bod Judit**, **Elekes Karola**, **Vizsuly Zsanett**, Albis; **Lukács Panna**, Kézdivásárhely; **Csata Nóra**, Gyergyószentmiklós; **Sándor Andrea**, Négyfalu; **Karikás Edina**, **Antal Krisztián Tamás**, Zilah; **Demeter Adél Hajnalka**, Homoródszentmárton; **Rájkli Andrea**, Köröstarján; **Balog Enikő**, Désfalva; **Nagy Henrietta**, Kecskemét; a **négyfalusi** Zajzoni Rab István Líceum III.; a **csikszeredai** Petőfi Sándor Iskola III. C; a **marosvásárhelyi** Művészeti Líceum II. B, a L. Rebreanu Gimnázium III. G, a R. Guga Gimnázium II. C és IV. B, a G. Coșbuc Gimnázium IV. C; a **nagybányai** N. Iorga Iskola III. C; a **szatmárnémeti** M. Eliade Iskola III. G, a Bălcescu-Petőfi Iskola IV. C; a **nagyvárad** G. Coșbuc Iskola II. C és III. B, a D. Cantemir Iskola II. és IV. D, a Dacia Iskola IV. B; a **gyergyószentmiklósi** Kós Károly Iskola III. és IV. A, a Vaskertes Iskola II. A, a Fogarassy Mihály Iskola II. C osztálya, az **udvarfalvi** I. és II.; az **ozsdolai** II. B; a **csikszentkirályi** IV. B; a **zabolai** IV. B; a **madéfalvi** II.; a **málnásfürdői** III.; a **kibédi** III.; a **lővétei** III. A; a **csikdánfalvi** IV.; a **mezőfényi** IV.; a **szalárdi** IV. B; az **érmi-hályfalvi** IV. E; a **szilágfőkeresztúri** II–III–IV.; a **szilágypaniti** IV.; az **égerhádi** II–IV.; a **mezőpetri** IV. B; az **árpádi** III. B; a **gyergyóditrói** IV. B; a **csikbánkfalvi** III. B osztály; a **tordaharasztosi**, a **magyarlapádi** kiskolások.

■ **Bodor Klára tanító néni és a homoródszentmártoni negyedik osztály** büszkén számolt be arról, hogy falujukban megemlékezést és előadást tartottak Március 15-e tiszteletére, és Kokárda nevű csapatuk első díjat nyert azon a történelmi vetélkedőn, amelyet **Forrai Tibor tanár bácsi** szervezett **Homoródszentpálon** a homoródmenti kisiskolások számára.

■ **Körösi Mária tanító néni** második alkalommal szervezte meg **Szalárdon** a forradalom évfordulóján a Petőfi Sándor Körzeti Szavalóversenyt. A 43 versenyző közül **Szilák Zoltán** Szalárdról, **Kendi Norbert** Jákóhodosról, **Szabó Annamária** Hegyközszentimréről és **Petru Barbara** Hegyközkovácsiból kapott **Napsugár különdíjat**.

■ Óriási kokárda előtt, nemzeti-színű zászlócskákat lengető magyarruhás kislányok, lovashuszárok versikékkel, Kossuth-nótákkal, verbuváló énekekkel emlékeztek meg a magyarság nagy ünnepéről – számolt be **Bende-Tóth Tibor tanító bácsi a margittai III. G osztály** ünnepségéről.

■ A nagyváradi Kis 9-es Iskolában **Szilágyi Mária tanító néni IV. B osztálya** saját készítésű nemzetőr zászlókkal és lélekemelő verses, zenés összeállítással ünnepelte Március 15-ét.

■ **Dénes Irén tanítónő** a főszervezője a május 7–9. között **Varsolcon** sorra kerülő **Kányádi Sándor Szavalóversenynek**. A második országos döntőre 17 megye győzteseit várják egy Kányádi Sándor verssel és egy XX. századi költő versével. Varsolcon volt a szavalóverseny XII. Szilágy megyei döntője is, melyen 21 iskola 48 tanulója vett részt.

■ Napsugarak között ragyog régi barátunk, a **sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskola IV. E osztályának** képe. Évek óta hűséges olvasóink, levelezőink, sok írásukat meg is jelentettük. Most szomorúan búcsúznak tőlünk, pedig erre semmi szükség, hiszen ötödikesként is olvashatják a Napsugárt, ha megrendelik **Domokos Zsuzsa tanító néni** segítségével. Kedves IV. E, jövőben is várjuk szép leveleiteket.

■ **Madéfalvi olvasóink** gazdag küldeményéből most a **Zöld Program** keretében készült munkákat emeljük ki. Tanulságos természetvédő plakátot, újrahasznosított csomagolóanyagokból madáretetőt, képkertet, ceruzatartót, vázát készítettek. Lám, a lassan mindent elborító szemét is jó valamire, csak ötlet és szorgalom kell hozzá.

■ Nagy meglepetés volt számunkra, hogy jutalomban részesültünk. Köszönjük szépen az ajándékot. Hűséges olvasói maradunk a Napsugárnak. **A hármásfalvi III. B osztály**

Márciusi „lila” megfejtések: A képen a 8000 éves sarló fogas állati állkapocs, a vizet bőrtömlőben viszik, a nők gyöngye agyagból van. Egy öttagú családnak 15 kenyérfa termése lenne elegendő egy évre. A velencei kalmárok indultak hajón Keletre. A csípős mexikói paprika a chili. A2, B3, C4, D1.

Nyertések: **Geangoş Attila**, Petrilla; **Miklós Csenge**, Sepsiszentgyörgy; az **árpádi III. B**; a **köröstarjáni III. B osztály**.

BITAY ÉVA

VALAMIT VALAMIÉRT

Ahhoz, hogy a növények termést, magot hozzanak, az egyik növény virágporának a másik növény bibéjére kell kerülnie. Ez a megporzás.

A szél akár 6000 méter magasra és 5000 méter távolra is elrepíti a pehelykönnyű virágport. De megbízhatatlan „fuvaros”: ott teszi le a virágport, ahol arra éppen kedve szottyan, s így rengeteg kárba vész belőle. A rovarok elég gyorsak és izmosak ahhoz, hogy a küldeményt célba juttassák, a szolgálatot azonban meg kell fizetni: valamit valamiért. A növények vagy virágporral, vagy édesített vízzel, nektárral fizetnek.

Útmenti „becsali csárdának” nevezhetnénk az ernyősvirágzatú növények – vadmuromok, kapor, bürök – szélesre tárt ernyőjét. Mindenféle légy, bogár, lepke kedvére lakmározhat a virágporukból.

Vannak „elit vendéglők” is, amelyekben csak a meghívottakat látják szívesen. Ezek a virágok a kelyhük vagy sarkantyújuk mélyébe rejtik a nektárt, így ahhoz csak a megfelelő hosszúságú szívókával rendelkező rovarok: méhek, poszméhek férhetnek hozzá.

A **furfangos zsálya** virágában külön szerkezet gondoskodik arról, hogy a futár jó nagy adag virágport vigyen magával. Ez a növény az ajakosok családjába tartozik: van egy alsó és egy felső ajka és sarkantyúja, amiben a nektárt tartogatja. Az alsó ajak „leszálló pálya”, azon landolnak az odaérkező méhek. A „nektárlerakatot” csapóajtó zárja el. Ez nem más, mint egy libikóka rövidebb karja. A hosszabb kar felnyúl a felső ajakba, és két nagy portokot visel, tele virágporral. A méh meglöki fejével az útját álló csapóajtót, vagyis a libikóka rövidebb karját, mire a hosszabb kar a hátához csapódik, és bőségesen bepúderezzi virágporral. Ugye, milyen ötletes? Azt már mondanom sem kell,

hogy a felső ajakból hosszan kinyúlik a bibeszál, s amint a futár megérkezik a másik virágról a bőséges rakománnyal, a bibével lesepri hátáról a virágport. Megtörténik a megporzás.

A növények között is vannak azonban csálók, akik törbe csalják szegény rovarokat. Közülük az egyik a **foltos kontyvirág**. „Kuckó didergő hajléktalanoknak.” – Ezzel csalogatja magához a hűvös tavaszi szélben vacogókat. A

hatást fokozza, hogy a katlanszerű virágból csábító dögszag árad, ez a növény ugyanis a döglegyeket csalogatja. Jönnek is sereggestől, de börtönben kötnek ki! A katlan belső fala síkos, a bejáratot dárdszerűen befele nyúló kemény szőrök zárják el. A legyek kiutat keresve nekiütődnek a virág közepéből felnyúló rúdnak, amelyen alul a hamarabb elnyíló nővirágok, felül a később érő hímvirágok helyezkednek el. Amint a foglyokról a magukkal hozott virágpor a nővirágokra kenődik,

megtörténik a beporzás. És láss csodát: a börtön falát alkotó buroklevél rögtön zsugorodik, ráncosodik, a szőrök hajlékonyá válnak! Szabad az út, a foglyok elhagyhatják börtönüket.

KISKÓPÉ

Keressetek az állatvilágban mindkét félnek hasznos „kapcsolatot”.

Márciusi megfejtés: A kakaó Dél-Amerikából származik, a maják majd az aztékok a szemeket pénzként használták, a folyékony csokoládét gyógy- és tápszerként itták, a fehér terméshúst megették, csontos héjából edényt, leveleiből háztetőt készítettek. **Könyvjutalmat nyertek:** **Balázs Botond**, Segesvár; **Deák Izabella**, Gyimesbükk; a **csíkszentdomokosi** Márton Áron Iskola IV. A osztálya; a **gernyeszegi** III. B osztály.

A close-up photograph of a bumblebee on a bright yellow flower. The bee is positioned in the lower half of the frame, facing left. Its body is covered in yellow pollen. The flower's petals are long and thin, radiating from the center. The background is a soft, out-of-focus green. The word 'NAPSUGAR' is written in large, stylized, light blue letters with a white outline across the top of the image.

NAPSUGAR

Szedek ott, szedek itt, virágmézet, tavaszt.

Itt születtem

Lecsmér egy kicsiny falu, a szilágysomlyói Magura-hegységtől pár kilométerre. Bihar és Szilágymegye határán, a berettyószéplaki kőolajmező szomszédságában húzódik meg, szőlőt érlelő dombok karéjában.

■ Nagyon régi ez a falu, idejét sem lehet tudni pontosan a keletkezésének. A régi oklevelekben először 1213-ban említik Nesmer néven.

■ Sárkánykígyókkal nem küzdöttek a helybeliek, de annál inkább a tatárral, törökkel. A török pusztítás idején a helybeli lakosság a falu határában levő Várdombról kémlelte, lesté a közelgő ellenséget. Innen a Lecsmér (les-mér) elnevezés, tarja a népi szófejtés.

■ Mesélik, hogy a tatárok ki akarták irtani teljesen a lakosságot, ezért a nőket hordóba zárták, s legurították a domboldalról, a férfiakat rabláncon elhurcolták. A szomszédos Dédács falu ekkor vált néptelenné, de Lecsmér túlélte a megpróbáltatásokat, mert szívós, kitartó nép lakja.

A kőolajmező fúrótornyai

■ Hogy hányan lakják? Alig félezen. Ebből 90 % magyar, 10 % román nemzetiségű. Közigazgatásilag ma Márkaszékhez tartozik Somály és Porcalja falvakkal együtt.

■ A falu zöme a hagyományaihoz hű református felekezetű. A református hívek nemrég felújították a templomot és a lelkészi lakást. A megrepedt régi harang helyett újat szenteltek fel. A kiszolgált harangot a templomkertbe helyezték el a II. Világháborús emlékmű szomszédságába.

■ Az elmúlt évtizedekben a lakosságot a kenyérkereset az iparilag fejlett városok felé vonzotta. Az ittmaradók a berettyószéplaki kőolaj-kitermelő vállalatnál dolgoznak, de főleg az idősök közül sokan ragaszkodnak a földhöz.

A frissen felújított református templom

a földhöz. A homokos domboldalon szőlőtermesztéssel foglalkoznak, és bőven terem a híres szilágysági szilvórium alapanyaga, a szilva is. Nyár elején a szomszédos falvakból idejárnak „kajszi” vásárolni.

A második világháborús emlékmű, mellette a régi harang

■ A faluban I–IV. osztályos iskola működik 9 magyar és 6 román tanulóval, míg az óvodába 16 gyerek van beiratkozva.

■ 2009 nyarán a PETROM vállalat „A jövőnek építünk” nevű szociális program keretében felújította és új bútorzattal látta el az iskola épületét. Műfüves sportpályát és játszótérrel hoztak létre az iskola udvarán, s így Európai Unió körülmények között tanulhatunk. A tanulás mellett sok versenyen is részt veszünk.

■ Évente többször szerepelünk és ünnepelünk is. Az őszi Termés ünnepe után várjuk és köszöntjük a Mikulást. Karácsony előtt fenyőfát díszítünk és betlehemezzük. Februárban farsang, márciusban Nők napja, májusban Anyák napja ad alkalmat a közös ünneplésre. Júniusban a tanévet zárjuk ünnepéssel, és búcsúztatjuk a negyedikeseket, akik a berettyószéplaki iskolában folytatják tanulmányaikat.

Régi borospince.
Jó bor terem benne

■ Szokásainkat, hagyományainkat mind a mai napig híven őrizzük. Ilyen szokás a karácsonyi kántálás, az újévköszöntés, a húsvéti locsolkodás, a virágvasárnapi virágszórás. A kislányok ilyenkor korán kelnek. A kapujuk és a szomszédok kapui elé virágot szórnak, addig míg a háziak még alusznak. A templom elé a harangozó szórja a kislányok által előző nap összegyűjtött virágokat.

A fonót az új kultúrotthon
színpadán adtuk elő

■ Szívünkhöz közel áll ez a hely, s szívesen látunk titeket is!

Összeállította Major Gyöngyi tanítónő
és a lecsméri összevont osztály tanulói

Honfoglalás az új
iskolában és a játszótéren

Hepehupás, vén Szilágyinak
Északi határán,
Ott húzódik kicsiny falum
A dombok hajlatán.

Szőlőfödte domboldalak,
Drágák vagytok nékem,
Itt születtem, itt nőttem fel
Ezen a vidéken.

Búzakalász lengedez
Hajlongva a szélben,
Olajszondák emelkednek
Büszkén a verőfényben.

Mezön, dombon, síkságon
Megpihen a lelkem,
Bárhol vagyok, hazavágyom,
Mert én itt születtem.

A tavalyi negyedikesek

■ Két éve segítséggel és összefogással megépült az új művelődési ház, melynek a színpadán mi szerepeltünk először.

Magyar írók, költők II.

Nyelvünk gondolati, képi erejének köszönhetően irodalomban nagyhatalom vagyunk. Ám ez az erő lefordíthatatlan, így irodalmi kincseinket csak mi értékelhetjük, no meg a magyarul tudó idegenek. George Bernard Shaw, angol drámaíró ezt vallotta: *Ha a magyar lett volna az anyanyelvem, az életművem sokkal értékesebb lehetett volna...mert ezen a különös, ősi erőtől duzzadó nyelven sokszorta pontosabban lehet leírni a parányi különbségeket, az érzelmek titkos rezdüléseit.*

Ily szűk helyen csak néhányat villanthatunk fel legjobb íróink közül.

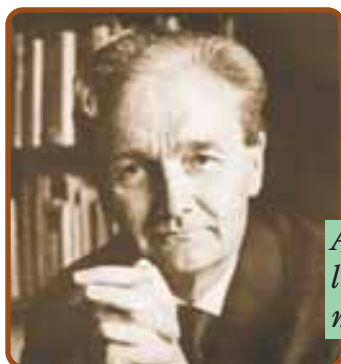

■ **Tamási Áron** a szülőföld iránti hűség, az emberi és nemzeti értékek féltésének jegyében írt. Regényeit, elbeszéléseit, színpadi műveit humor és tündéri költőiség lengi be. Meséit, Ábel a rengetegben című regényét máris kezdhettek olvasni.

Úgy tudott mesélni, hogy a virággal az illatot, a tűzzel a meleget is ki tudta mondani.

■ **Márai Sándor** világirodalmi rangú regényei, naplói fordulatosak, stílusgazdagok és mélyen emberségesek. A kommunizmus idején nevét sem ejthettük ki. Most legnépszerűbb íróink egyike.

Egyszerre kell élni a nappal, a holddal, a vizek áradásával... mindig belesimulva a világ összhangjába, a teremtés rendjébe.

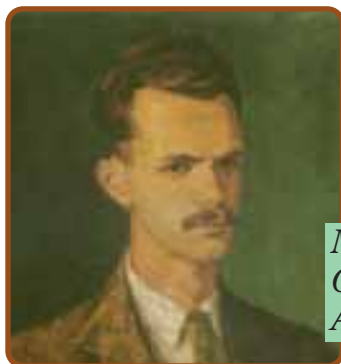

■ **Németh László** Nagybánya szülötte. Orvos volt, és népének, íróársainak tanítómestere. Az írást is tanításnak tekintette, akár a regény vagy a dráma erejével, akár a tanulmányok bölcsességével fogalmazott.

A vér hordja a test öröklését, a nyelv a lélekét. A nemzet egyéniségét őrző leghatalmasabb mű: a magyar nyelv.

■ **Illyés Gyula** apró alföldi tanyáról indult, a magyar és a nemzetközi irodalom csúcsára jutott. Verseit, regényeit, tanulmányait igényesség, művészi, emberi és nemzeti feladatvállalás jellemzi.

Csak mondd a szókat, miktől egyszer futó homokok, népek, házak Magyarországgá összeálltak.

■ **József Attila** tragikus sorsú költőóriás. Versben teremtette újra szét-eső világunkat: csillagtól fűszálig, magánytól az otthon melegéig vezetnek el a felismerés, a fájdalom és a szeretet legtisztább szavai.

Miként a föld szétosztja melegét Gyenge füveknek, rengeteg erdőknek egyaránt, Az én hitemet úgy osztom szét közöttetek.

■ **Wass Albert** népe, hazája sorsáért felelősséget vállaló erdélyi főnemes volt. Haláláig idegenben szolgálta a magyarságot bátor kiállással és sok ezer oldalnyi regényével, meséjével, versével.

A szellemi ember hivatásához tartozik az igazság kimondásának kötelessége...

■ **Weöres Sándor** messzire látó bölcsességgel érti meg és szereti az egész teremtett világot. Őt is szereti mindenki: a picik csilingelő verszenéjét, a nagyobbak játékos, szírványos szóképeit, a felnőttek mély gondolatiságát.

*Alattad a föld, fölötted az ég,
benned a létra.*

■ **Pilinszky János** nemzetközi híró alkotó, a Nobel-díj várományosa volt. A kommunizmus embertelenségében versei az istenhit, az örök szeretet és a szellem erejének üzenetét hozták.

*A szeretet elhalása
minden nyelvromlás igazi gyökere.*

■ **Nagy László** táltos költő, és igaz ember volt. Minden értéket büszkén mutatott fel, minden hamisat kemény szóval rombolt. Verseinek világában a mítosz és a lélek teremt rendet.

Hiszek a szóban... Hiszem, hogy elvezet a pecsétek mögé, ahol éppen rám várnak a titkok.

■ **Nemes Nagy Ágnes** a modern magyar költészet egyik legnagyobb értéke. Kifinomult ízlés, bölcs megértés és lényeglátás, a képzelet és szeretet varázsvilága ragyogja be verseit.

*Villogok, villogok!
Rokonaim odakint a csillagok.*

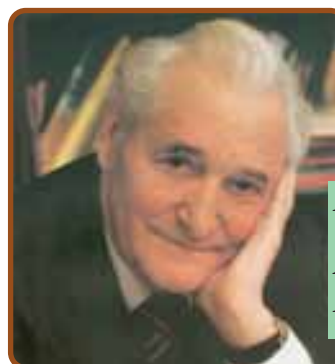

■ **Sütő András** Pusztakamarás és Marosvásárhely büszkesége, legnagyobb prózaíróink egyike. Drámái, regényei, naplója, meséi az igazság keresésének, az értékörzésnek és az anyanyelv ünneplésének remekei.

Halhatatlan a játék: a tökéletes szabadság állapota, akár az álom.

■ **Szilágyi Domokos** Nagysomkúton született, lélekpusztító világban élt és alkotott. Vergődését, lázadását öserejű képekben kiáltja formabontó verssé. Gyermekverseiben kristálytisza a zene, a kép, a gondolat.

A költő a végtelennel játszó véges.

■ **Kányádi Sándor**, ünnepelt Napsugár-költőnk kicsik és nagyok számára egyaránt hiteles művészete a székely falutól az egyetemesig, a népitől a modernig, a pillanat rezdülésétől az örökervényű gondolatig ível.

Egyetlen botunk, batyunk, fegyverünk az anyanyelv.

*Minden más táj csak óceán.
Ez itt a föld, a föld nekem.*

Zsigmond Emese

Én elmentem a vásárba fél pénzzel

A z énekben mindenféle állatot megveszünk, mégis marad egy fél pénzünk. A valóságban jóformán el se kezdjük a vásárlást, máris üres a pénztárcánk. **Mi is a pénz?** Ma moccanni sem tudunk nélküle, de ez nem volt mindig így. Meséltem, hogy a hit, a tánc, a zene, a művészet egyidős az emberiséggel. Nos, a pénz nem az. A teremtés hajnalán nem létezett, nem a Jóisten találta ki. Az emberi közösségeknek évezredekig nem is volt szükségük pénzre, önellátóak voltak: előteremtették, és megosztották egymás között a létezéshöz szükséges élelmet, ruhát, hajlékot, eszközt. Mindenki hozzájárult valamivel a közösség életéhez.

■ *Cserebere, fogadom...* Amikor megjelent a fölösleg és a hiány, megszületett a **cserekereskedelem**. Amiből több volt, azt elcserélték arra, ami hiányzott. 4500 évvel ezelőtt így vitték a **sumér árusok** termékeiket a piacra. A vadász húsert, bőrért gabonát kapott a földművestől, fegyvert a kovácstól. A halász halat, a juhász bárányt cserélt lisztre, sóra. Ám a közvetlen termékcserevel az volt a gond, hogy nem mindig azt kínálta az egyik fél, amire a másiknak szüksége volt, és nehéz volt megegyezni abban, hogy miből mennyit adjanak

cserébe. Lassanként a két áru közé beiktattak egy láncszemet: a **pénzt**.

■ El sem képzelték, mi mindent használtak **pénzként** a világ népei. A maják kakaószemeket, a tengerpartok lakói **kagylót**, gyöngyöt, az északi népek bálnafogat, halpikkelyt, Keleten fűszer-magvakat, másutt sót, köveket, fémdarabokat. A Krisztus kora előtti és utáni évszázadokban a fűszer volt a legelterjedtebb **árupénz**. A feljegyzések szerint Attila másfél tonnányi borsot kért 408-ban Róma váltságdíjaként. A franciák még ma is azt mondják: „drága, mint a bors”. A tengerészek között a rum, a börtönben még ma is dohány a fizetőeszköz. Ezért hívják az alvilági nyelvhasználatban dohánynak a pénzt.

■ Az arabok tevéért, a mongolok lóért vettek fegyvert, feleséget maguknak. No, erre a pénzre bizony nem volt érvényes a közmondás, hogy „A pénznek nincs szaga, a pénz nem kér enni.” Mi tagadás, az **élő állat** kicsit kényelmetlen **fizetőeszköz** lehetett. Képzeld el, ha anyu azt mondaná: – Itt egy ló, szaladj, vegyél vele tejet, kenyeret, de vigyázz, nehogy egy csomó apró nyulat adjanak vissza!

■ Nem csoda, ha az eddig felsorolt furcsa pénzek helyett időtállóbb, apróbb, könnyen szállítható pénzt kerestek az emberek. Így született meg a **fémpénz**. Különböző alakú arany, ezüst, réz, bronz öntvényeket már ötezer évvel ezelőtt használtak pénz gyanánt. Ez a **rézlap-pénz** 4000 éves.

■ A legrégebbi **kerek pénzérméket** Kis-Ázsiában verték 2500 évvel ezelőtt. Lüdia dúsgazdag királya, **Krózus** az érmék egyik oldalára oroszlánt nyomtatott, ezzel hitelesítette.

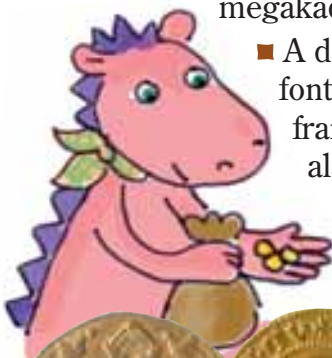
■ A görögök Lüdiából, a rómaiak a görögöktől vették át a pénz használatát, és hódításaik révén egész Európában meghonosították. A **görög** ezüstpénzt **drachmának**, a **római** érmét **dénáriusnak** nevezték, de mivel Juno Moneta templomában verték, a legtöbb nyelvben a moneta, moneta szó terjedt el a pénz megnevezéseként. A pénz értékét a király, a város, az állam rányomott pecsétje szavatolta, tehát már nem kellett egyenként méricksélni, csak megszámolni. A pecsét arra is szolgált, hogy megakadályozza a hamisítást.

Az ókori Athén piaca

■ A dinár, a drachma ma is használt pénznem. A líra, a márka, a font mértékegységet, a forint firenzeit, a dukát hercegit, a frank franciát jelent. A **pengő** a fém pénz csengését, a **tallér** az alakját idézi. A lej (leu) a pénzre nyomott oroszlánról kapta a nevét. A garas, a picula, a krajcár, a fitying a szegény emberek aprópénze volt, a gazdagok ezüst és arany tallérral tömték degeszre bőrből, bársonyból varrt pénzeszacskójukat. A középkortól máig minden király a maga képét vereti a pénzre.

■ Évszázadokon át a felvidéki Körmöcbányán vert **körmöci aranypénz** volt a legerősebb „valuta” egész Európában.

Mit keresgél Móricz Zsigmond és édesanyja a híres elbeszélésben?

Gyűjtsetek szólásokat a pénztelenségről.

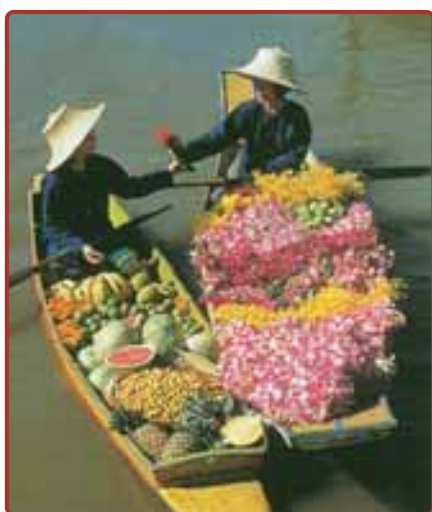
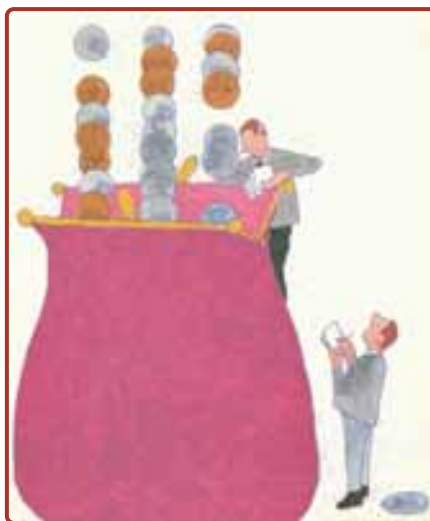
■ Több mint 2000 éven keresztül az érmék jelentették az egyetlen fizetőeszközt. Ám a fém ritkább és súlyosabb volt, ezért helyét fokozatosan a **papírpénz** vette át. Az **érmék** ma már csak aprópénzként maradtak fenn. Ritka, régi példányaikért azonban az éremgyűjtők vagyont hajlandók fizetni.

■ Hogy az önmagában teljesen értéktelen papírpénz vásárlóereje biztosítva legyen, minden országban csak az állam nyomtathatja, nem bármilyen mennyiségben, hanem úgy, hogy meglegyen az aranyfedezete. Az **aranyfedezet** az állami kincstárban őrzött aranyrudakat jelenti, melyeknek értéke pontosan meg kell hogy egyezzen a forgalomban levő papírpénz mennyiségével. Mindig akadtak olyanok, akik megpróbálták hamisítani a pénzt. Ez ellen szigorú büntetéssel, különleges papírral, rajzolattal, rejtett nyomattal és fémszállal küzdenek. Ma a papírpénzt is lassan kiszorítja a **bankkártya**.

■ *Akkor vagyon jókedve, mikor ötforintos bankó van a zsebében...* A papírpénzt bankónak, bankjegynek is hívják azért, mert kezdetben a bank bocsájtotta ki, mint egy jegyet, azaz jelképes igazolást a mögötte álló aranyértékről. A **bank** őse az évezredek óta létező **uzsorás**, aki **kamatra ad kölcsönt**. Hogy ebből milyen jól meg lehet élni, bizonyítják a gombamód szaporodó bankfiókok. Meg tudod számolni, hány banknak van kirendeltsége faludban, városodban? A bankok korunk meghatározó intézményeivé váltak: náluk az országok, cégek, magánemberek pénze. Őrzik, forgatják, kamatra kölcsönzik, rövid távon segítenek, de ennek ára van.

■ Az **árucserének** két szereplője volt: ki mihez értett, abból többet, jobbat állított elő, s a felesleget egyszerűen elcserélte valamire, ami neki hiányzott. Későbbi korokban elvitte **a piacra, a vásárra**, pénzért eladta, és a másik termelőtől, mestertől megvásárolta, amire szüksége volt.

■ **Indonéziában vizen ring** a szín-
pompás piac.

■ Csípőspaprikát, babot, fokhagymát kínálnak **a mexikói piacon**.

■ A **vásárra** utal a hét utolsó napjának neve, Marosvásárhely, Kézdivásárhely, Balavásár és még sok

helységnevünk. A heti, havi évi vásár minden közösség életében fontos esemény volt. Az emberek itt találkoztak, ismerkedtek, kicserélték híreiket. A családok itt értékesítették munkájuk eredményét, és szerezték be, amire szükségük volt. Kicsit alkudoztak, s ha megtörtént a vásár, kezet fogtak, áldomást ittak rá. A gyermekeknek vásárfiát, apró játékot, mézesbábót vettek, hazatértek, s a következő vásárig senki nem adott-vett semmit.

■ Az egyensúly akkor borult fel, amikor pár ezer évvel ezelőtt megjelent **az első kereskedő**, aki plusz, de sokszor szükséges láncszemként ékelődött be a termelő és a vásárló közé. Ha a termelőnek nem volt lehetősége, ideje, tehetsége ahhoz, hogy maga értékesítse termékét, **átvette** tőle a kereskedő, és **felárral eladta**. Bizony sok kereskedő mesés vagyont szerzett úgy, hogy a termelőnek fityingeket adott, a vásárlótól pedig a valós értéknél jóval többet kért az áruért. S ez ma sincs másként. Emiatt telítődött megbélyegző tartalommal szinte minden szó, amelyik kereskedőt jelent: kalmár, kufár, kupec, vigéc, ügynök, üzletelő, csencselő, viszonteladó s a legújabb, angol származék „bisnicár”.

Hettita kereskedő az ókorban

■ Az ókorban, a középkorban egész népek, városok foglalkoztak kereskedelemmel. Az asszírok, később a hollandok, a **velenceiek** kitűnő **hajósok és kereskedők voltak**, messzi földre vitték-hozták a ritka portékát.

■ A **vándorárustól**, a vásárosbódétól a „**plázáig**” hosszú és korántsem tiszta az út. Minél fényesebb az üzlet, annál nagyobb a szakadék a termelő és a vásárló között, annál több krajcár gurul másnak a zsebébe, míg megteszi az utat a vevő erszényétől a termék előállítójáig. Gondold végig: egyetlen kenyér árában benne van az üzlet, a szállító, a csomagolóanyag, a pékség, a ma-

lom, a búzát majd a lisztet forgalmazó cégek s végül a termelő sokféle költsége. Mennyi energia és hány ember fizetése!

Ki írt mesét a gyufaárus kislányról?

■ *Ide, ide, ifjasszony, más bótosra ne hallgasson...* Régen is kínálták portékájukat az árusok, de ma valósággal ostromolják a vásárlókat. Az imént felsorolt költségeket a **reklám** is jelentősen meg-

növeli. Úton-útfélen, óriásplakáton és szórólapon, tévében és orvosi rendelőben – vibrál, harsog, zúdul ránk a reklám. Vásárló legyen a talpán, aki azt veszi, amire szüksége van, és nem azt, amit „akciósan” ajánlanak neki. Ne dőlj be a reklámoknak. Tudd, hogy jó bornak nem kell cégér!

■ *Eladó az egész világ...* És **bazár** az egész világ. Hajdan csak Isztambulban volt, most szerte a világon ilyen bazárok nyílnak.

A mai ember naponta akár tízszer is betér az üzletbe. Sok család a vásárlóközpontban „ünnepli” a vásárnapot. Tudjuk mindennek az árát, de nem ismerjük semminek az értékét. Próbáld ki anyuval, apuval, milyen a délután, ha nem pénzköltő vásárlók, hanem értékteremtők vagytok; milyen a keksz, a baba, a kisautó, ha nem készen vásároljátok, hanem otthon, együtt készítek el.

Zsigmond Emese

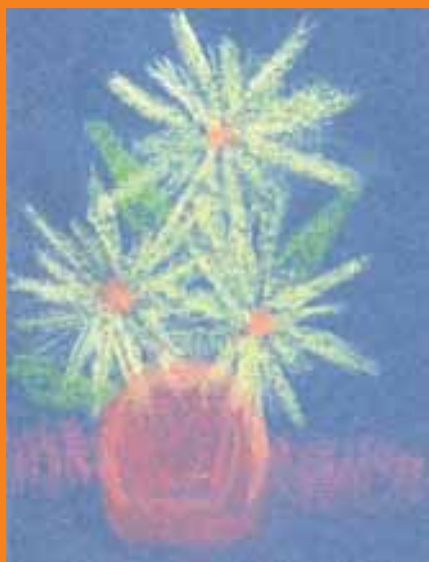
Maszat Művész KIÁLLÍTÁSA

A magyarhermányi harmadikosok

Szabó Szabolcs,
Magyarlapád

A marosszentgyörgyi
III. C osztály

Burján Eszter,
Marosvásárhely

Dávid Adrienn,
Marosvásárhely

Nagy Norbert,
Kézdivásárhely